

UDENRIGSMINISTERIET
Center for Europa og Nordamerika

EUK, sagsnr: 2015-28685
Den 5. november 2015

Rådsmøde (udenrigsanliggender) den 16. november 2015

SAMLENOTAT

1. Syrien.....	2
2. Migration.....	4
3. Fredsprocessen i Mellemøsten.....	7
4. Østpartnerskabet	9
5. (Evt.) Libyen	11
6. Partnerskabs- og samarbejdsaftale med Kasakhstan	13

1. Syrien

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

Rådet (udenrigsanliggender) forventes den 16. november 2015 at drøfte situationen i Syrien og de seneste internationale bestræbelser på at fremme en politisk løsning på konflikten.

2. Baggrund

Konflikten i Syrien gik i marts 2015 ind i sit femte år, og det skønnes, at over 250.000 mennesker har mistet livet, siden kamphandlingerne udbrød. Den militære situation er stadigvæk fastlåst. Terrorgruppen ISIL opererer fortsat i både Irak og i Syrien, og gruppen kontrollerer væsentlige dele af Syriens østlige og centrale områder. Rusland har siden ultimo september gennemført luftangreb, som har ramt oppositionsstyrker i Syrien og tillige forårsaget civile tab, mens de i mindre omfang har været rettet mod ISIL.

Den humanitære situation i Syrien er fortsat dybt alvorlig. FN vurderer, at mere end halvdelen af befolkningen er blevet fordrevet fra deres hjem. Store dele af landet er ikke tilgængeligt for internationale nødhjælpsorganisationer på grund af sikkerhedssituationen eller manglende tilladelser fra det syriske regime eller ISIL.

Fredag den 30. oktober 2015 mødtes en større gruppe lande i Wien for at drøfte situationen i Syrien og for at finde en løsning på konflikten. FN, USA, Oman, Rusland, Tyrkiet, Saudi Arabien, EU, Tyskland, Frankrig, Storbritannien, Egypten, de Forenede Arabiske Emirater (FAE), Qatar, Jordan, Italien, Libanon, Irak og Iran deltog alle i mødet. På trods af fortsatte og betydelige forskelle i holdningen til centrale spørgsmål, herunder til spørgsmålet om Assads fremtid, blev der bl.a. opnået enighed om, at man vil accelerere de diplomatiske bestræbelser på at få afsluttet konflikten, sikre øget humanitær adgang samt arbejde for at undersøge mulighederne for at indføre en våbenhvile, der skal oprettes parallelt med, at den politiske forhandlingsproces genoptages. Det forventes, at et nyt møde vil finde sted inden for de næste to uger.

FN's Særlige Udsending for Syrien, Staffan de Mistura, har udarbejdet en plan for at genoplive det politiske spor med bl.a. dannelsen af fire arbejdsgrupper, som i øjeblikket er sat i bero grundet de russiske luftangreb og de diplomatiske drøftelser omkring situationen i Syrien.

Rådet (udenrigsanliggender) vedtog i oktober 2015 konklusioner om Syrien, hvor Rådet slog fast, at EU fortsat vil arbejde for at standse konflikten i Syrien. Samtidig understregede Rådet behovet for at accelerere det internationale samfunds bestræbelser på at styrke det politiske spor inden for rammen af en FN-ledet proces. Det blev også slået fast af Rådet, at der ikke kan være varig fred i Syrien under landets nuværende ledelse.

3. Formål og indhold

Rådet forventes at drøfte situationen i Syrien og bestræbelserne på at fremme en politisk løsning på konflikten. Det er sandsynligt, at Rådet også vil drøfte de afledte humanitære konsekvenser af Syrien-krisen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelsen af Syrien forventes ikke i sig selv at have konsekvenser for statsfinanserne, erhvervslivet, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Der vil blive taget stilling til eventuelle konsekvenser, såfremt der på et senere tidspunkt måtte blive vedtaget konkrete tiltag.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være fortsat enighed blandt medlemslandene om behovet for at styrke indsatsen for at fremme en politisk løsning på konflikten i Syrien. Dertil forventes fortsat opbakning til at afhjælpe de humanitære konsekvenser af konflikten, hvor EU og medlemslandene siden konflikten start har bidraget med mere end 4 milliarder euro til ofrene for konflikten.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen bakker op om de internationale bestræbelser på at finde en politisk løsning på konflikten i Syrien og støtter i den forbindelse FN's særlige udsending for Syrien, Staffan de Mistura. EU's aktive bidrag til disse bestræbelser hilses velkommen. Fra dansk side ser man gerne en central EU-rolle i forhold til at påvirke vigtige lande i regionen. Regeringen støtter en fremtræden rolle for EU i arbejdet med at afhjælpe den alvorlige humanitære krise.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Syrien har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering som en del af en generel drøftelse af Syrien den 9. oktober 2015.

2. Migration

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

På rådsmødet (udenrigsanliggender) forventes der gjort status på de eksterne elementer i håndteringen af migrationsudfordringen, særligt en opfølgning på Valletta-topmødet, der bliver afholdt den 11.-12. november og Vestbalkan konferencen, der blev afholdt den 8. oktober.

2. Baggrund

Migration står fortsat højt på den europæiske dagsorden, og ventes at blive ved med det i den kommende tid.

På mødet i Det Europæiske Råd den 15. oktober blev der arbejdet videre med elementerne i den handlingsplan, som stats- og regeringscheferne blev enige om på det uformelle møde i Det Europæiske Råd den 23. september. Udmøntningen af handlingsplanen er godt i gang, og vil blive fulgt tæt.

Handlingsplanen af den 23. september indeholder både umiddelbare prioriteter samt mere langsigtede løsninger. Det drejer sig blandt andet om ekstra finansiel støtte til bl.a. UNHCR og WFP på mindst 1 mia. euro, ekstra bistand til Libanon, Jordan og Tyrkiet, styrket samarbejde med Tyrkiet og landene på Det Vestlige Balkan, støtte til en EU trust fond for stabilisering og imødegåelse af grundlæggende årsager til migration i Afrika, styrket kontrol med de eksterne grænser gennem øget støtte til FRONTEX, EASO og Europol samt øget bistand til frontlinjestater i forhold til etablering af registreringscentre ”hotspots”.

På mødet i Det Europæiske Råd den 15. oktober hilste stats- og regeringscheferne en fælles handlingsplan med Tyrkiet, om samarbejdet mellem EU og Tyrkiet i migrationsspørgsmål, velkommen. De enkelte elementer af handlingsplanen skal nu udmøntes, hvilket vil skulle ske i den kommende tid.

3. Formål og indhold

På rådsmødet (udenrigsanliggender) forventes der gjort status på de eksterne elementer i håndteringen af migrationsudfordringen, særligt en opfølgning på Valletta-topmødet, der bliver afholdt den 11.-12. november og Vestbalkan konferencen, der blev afholdt den 8. oktober.

Opfølgning på højniveau konferencen om Østlige Middelhav/ Vestbalkan ruten

Den 8. oktober blev der afholdt fælles møde i Luxembourg, hvor medlemslandenes udenrigs- og indenrigsministre (med ansvar for migration), landene på Vestbalkan, Tyrkiet, Jordan, Libanon, Norge, Island, Schweiz, Liechtenstein, samt relevante internationale organisationer og FN-aktører var inviteret. Der blev vedtaget en erklæring om initiativer inden for følgende områder: 1) støtte til første asyl lande (Tyrkiet, Jordan og Libanon), 2) støtte til de mest berørte transitlande, 3) samarbejde vedr. bekæmpelse af organiseret kriminalitet vedr. menneskesmugling og menneskehandel, 4) adressering af de grundlæggende årsager til tvungen migration, og 5) samarbejde

med oprindelseslandene fsva. irregulære migranter. Desuden blev der den 25. oktober afholdt et møde med deltagelse af regeringscheferne fra de otte mest berørte EU-lande på ruten samt Albanien, Serbien og Makedonien. Det primære resultat af dette møde var enighed om at styrke informationsudvekslingen om migrationsstrømmene og en styrkelse af de mest belastede grænseovergange.

Valletta-topmødet den 11.-12. november 2015

På Valletta-topmødet den 11.-12. november 2015 mødes bl.a. EU-medlemsstaterne og EU-institutioner, de afrikanske partnerlande i Khartoum-processen (lande langs den østafrikanske migrationsrute) og Rabat-processen (lande langs den vestafrikanske migrationsrute), Den Afrikanske Unions Kommission, ECOWAS, IGAD, SADC, ECCAS samt FN-aktører. Formålet med mødet er at styrke samarbejdet mellem EU og de afrikanske lande om håndteringen af migrationsudfordringen, herunder at sikre konkrete resultater, der går længere end en politisk erklæring.

Valletta-topmødet skal resultere i en politisk erklæring samt en handlingsplan indeholdende initiativer inden for følgende områder: 1) Adressering af de grundlæggende årsager til migration, 2) samarbejde med tredjelande om lovlige migration og mobilitet, 3) international beskyttelse og asyl, 4) forebyggelse og bekæmpelse af menneskesmugling og menneskehandel, samt 5) øget fokus på hjemsendelses- og tilbagetagelsesaftaler.

Etablering og finansiering af en EU trust fond for stabilisering og imødegåelse af grundlæggende årsager til migration i Afrika

Kommissionen har fremlagt forslag om at etablere en trustfond, der ventes at blive lanceret på Valletta-topmødet. Den samlede finansiering fra EU's forskellige programmer vil beløbe sig til 1,8 mia. euro, hvortil kommer nationale bidrag. Fondens geografiske fokus er Sahel-regionen, Tchad-søen samt Afrikas Horn og Nordafrika. Fonden vil adressere alle aspekter af stabilisering og grundlæggende årsager til irregulær migration og tvungen fordrivelse, bl.a. ved at fremme modstandsdygtighed, økonomiske og lige muligheder, sikkerhed og udvikling.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelserne af migration på Rådet (udenrigsanliggender) den 16. november skal ses i lyset af den igangværende migrationskrise og de tiltag, der igangsættes som reaktion herpå. Migrationsindsatsen medfører generelt statsfinansielle konsekvenser samt konsekvenser for EU's budget. "Emergency Trust Fund" for Afrika finansieres af ca. 1,4 mia. euro fra den europæiske udviklingsfond (EUF), samt 405 mio. kr. fra EU's budget. Danmark finansierer ca. 2 pct. af EU's budget svarende til en finansieringsandel på ca. 60 mio. kr. fsva. EU-budgettets finansiering af trustfonden. Hertil kommer et nationalt bidrag til trustfonden fra Danmark.

Drøftelsen forventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for samfundsøkonomien, erhvervslivet, udviklingslandene, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdning

Andre landes holdninger kendes ikke på nuværende tidspunkt. Det er forventningen, at der blandt medlemslandene vil være bred opbakning til at sikre en løbende opfølgning i forhold til udkommet af bl.a. Valletta-topmødet, samt EU's initiativer i forhold til migration.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen finder, at der er behov for en omfattende indsats for at håndtere de store udfordringer, som Europa står over for i relation til migration. Der må trækkes på alle de instrumenter, EU har til rådighed. Der er tale om et problem for hele Europa, derfor er der også brug for europæiske løsninger.

Fra dansk side ses Valletta-topmødet som en væsentlig mulighed for at styrke samarbejdet og dialogen mellem EU og de afrikanske lande om de fælles migrationsudfordringer. Det er vigtigt, at der kommer konkrete resultater ud af topmødet, særligt vedr. tilbagetagelse. Alle redskaber bør tages i brug, herunder udenrigspolitiske instrumenter som konflikthåndtering og stabiliseringsindsatser, udviklingsamarbejde, humanitære indsatser og handelspolitiske tiltag. Identificering af en række "priority initiatives" (gennemføres i 2016), vil kunne demonstrere begge parter forpligtelse til handling.

Danmark finder, at topmødet bør fokusere på to spørgsmål: 1) Hvordan kan EU hjælpe de afrikanske lande med at sikre stabilitet og udvikling og undgå, at deres unge og ressourcestærke borgere emigrerer? 2) Hvordan kan de afrikanske lande til gengæld hjælpe EU med at tage imod de statsborgere, som EU's medlemslande sender tilbage (tilbagetagelsesaftaler) og forhindre at andre tager afsted?

Regeringen støtter Kommissionens forslag om at oprette en EU trustfond for stabilisering og imødegåelse af grundlæggende årsager til migration i og fra Afrika og ønsker at bidrage økonomisk til fonden. Regeringen lægger vægt på, at midlerne fra EU's budget så vidt muligt findes via omprioriteringer.

Der vil fra dansk side være fokus på at sikre en tæt og løbende opfølgning på udkommet af Valletta-topmødet, samt EU's initiativer i forhold til migration.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Migration har senest været forelagt i forbindelse med rådsmøder (udenrigsanliggender) på møder i Europaudvalget den 9. oktober, den 21. april 2015, 12. maj 2015 og 22. maj 2015. Derudover har migration været forelagt skriftligt den 20. april 2015 ifb. med rådsmødet (udenrigsanliggender) den 20. april 2015.

3. Fredsprocessen i Mellemøsten

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet (udenrigsanliggender) ventes den 16. november 2015 at drøfte den mellemøstlige fredsproces i lyset af udviklingen, herunder den seneste tids voldsomme uro, der har resulteret i en række dødsfald blandt palæstinensere og israelere. Der ventes ikke vedtaget rådskonklusioner.

2. Baggrund

Der har i oktober 2015 fundet en alvorlig optrapning sted af den farlige udvikling i Østjerusalem og på resten af Vestbredden, som begyndte denne sommer. Ifølge oplysninger fra FN er mindst 58 palæstinensere og 11 israelere i oktober omkommet som resultat af begivenhederne, mens betydeligt flere er registreret som sårede. Udviklingen har sit umiddelbare udspring i spørgsmålet om fortsat status quo vedrørende Tempelbjerget/Haram al-Sharif, der for både muslimer og jøder er et helligt sted. Fra palæstinensisk - og muslimske landes - side har man sået tvivl om den israelske regerings vilje til at fastholde status quo, der bl.a. indebærer, at kun muslimer har adgang til at bede på stedet, mens der er adgang for andre, herunder jøder, til at besøge stedet.

Israels premierminister, Benjamin Netanyahu, har fastholdt, at der ikke vil ske ændringer i status quo. Senest har Netanyahu bekræftet dette i forbindelse med en aftale den 24. oktober d.å. mellem den israelske regering og Jordans kong Abdullah, der har en særlig opsynsrolle i forhold til Tempelbjerget/Haram al-Sharif. Som følge af aftalen, som blev formidlet af USA's udenrigsminister, John Kerry, og som fortsat skal konkretiseres, vil der blive opsat døgnovervågning med video af Tempelbjerget/Haram al-Sharif som led i at sikre, at ingen forstyrrer den hellige fred på stedet i strid med reglerne. Kong Abdullah har budt premierminister Netanyahus tilkendegivelse om fortsat status quo velkommen samtidig med, at han betinger sig en konkret gennemførelse af status quo.

I den kommende tid vil fokus være på at standse volden. Det er håbet, at aftalen mellem Israel og Jordan vil være et første skridt i den retning. Samtidig står det klart, at politiske erklæringer ikke er et tilstrækkeligt grundlag for umiddelbare forbedringer af den konfliktfyldte situation. Aftalen mellem Israel og Jordan må følges op af væsentlige tiltag, lige som alle konfliktens parter må udvise tydelig beredvillighed til at nedtone den aktuelle konflikt, herunder ved at udtale sig på en måde, der ikke er konfliktfremmende.

EU's Høje Repræsentant, Federica Mogherini, vil fortsat arbejde tæt sammen med USA, Rusland og FN i Mellemøstkvartetten. Målet er i første række at standse den umiddelbare konfliktfyldte udvikling. Dernæst er målet at få genstartet en troværdig politisk proces.

EU støtter det palæstinensiske folks ret til selvbestemmelse, herunder oprettelsen af en uafhængig, demokratisk, sammenhængende, suveræn og levedygtig palæstinensisk stat side om side i fred og sikkerhed med Israel og gensidig anerkendelse. EU anser de israelske bosættelser i de besatte områder, herunder Østjerusalem, for at være i strid med folkeretten og betragter dem

som en stor hindring for fred. EU støtter en forhandlet løsning med Jerusalem som hovedstad for to stater, hvis grænser har udgangspunkt i den territoriale opdeling før 1967-krigen med aftalt landbytte mellem Israel og Palæstina. EU lægger vægt på, at Israel medvirker til en forbedring af den vanskelige økonomiske situation i de palæstinensiske områder, bl.a. gennem fri bevægelighed for personer og varer mellem selvstyreområderne, herunder Gaza, og mellem disse og omverdenen.

3. Formål og indhold

Rådet ventes at drøfte den mellemøstlige fredsproces i lyset af den seneste udvikling, herunder hvordan EU sammen med USA bedst kan støtte fredsprocessen fremadrettet. Desuden ventes EU's Høje Repræsentant at orientere om sine bilaterale kontakter til premierminister Netanyahu og præsident Abbas samt om Kvartetmødet ultimo oktober.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelsen forventes ikke i sig selv at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Der vil blive taget stilling til eventuelle konsekvenser, såfremt der på et senere tidspunkt måtte blive vedtaget konkrete tiltag.

8. Høring

Ikke relevant.

9. Generelle forventninger til andre landes holdning

Der forventes at være enighed blandt medlemslandene om en fortsat aktiv og bredspektret EU-indsats i samarbejde med internationale og regionale aktører med det hovedsigte at støtte fredsforhandlinger.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter en aktiv rolle for EU i samarbejde med relevante internationale partnere, herunder i særdeleshed USA. Målet med EU's bestræbelser er overordnet at understøtte mulighederne for en snarlig genoptagelse af fredsforhandlingerne med henblik på realiseringen af en tostatsløsning.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet den 20. juli 2015 til orientering.

4. Østpartnerskabet

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

HR/VP Mogherini aflægger besøg i Ukraine og Georgien op til rådsmødet (udenrigsanliggender) den 16. november 2015 og forventes at redegøre for sine indtryk herfra. I forhold til Ukraine vil fokus formentlig især være på de aktuelle udfordringer, der udspringer af konflikten i det østlige Ukraine. Drøftelsen om Georgien ventes langt overvejende at afspejle den positive udvikling i landet.

2. Baggrund

HR/VP Mogherini aflægger den 9. – 10. november besøg i 2 af landene under EU's østlige partnerskab: Ukraine og Georgien - og forventes at redegøre for sine indtryk på rådsmødet. Et planlagt besøg til Moldova er udskudt pga. regeringens afgang der.

EU udgør en attraktiv partner og et positivt referencepunkt i østpartnerlandene. Ukraine, og Georgien har begge indgået ambitiøse associerings- og omfattende frihandelsaftaler med EU – de såkaldte AA/DCFTA. Udfordringen nu består i gennemførelsen heraf, hvilket bl.a. indebærer omfattende reformer. EU har erklæret sig parat til at bistå landene i forbindelse med gennemførelsen af aftalerne.

I forhold til Ukraine ventes drøftelsen på rådsmødet (udenrigsanliggender) den 16. november 2015 at fokusere på de aktuelle reformer og udfordringer, der udspringer af konflikten i det østlige Ukraine, også i lyset af udenrigsministermødet i Normandiet-formatet (Ukraine, Rusland, Tyskland og Frankrig) i Berlin den 6. november 2015. Våbenhvilens efterlevelse siden begyndelsen af september giver grund til behersket optimisme, men der er fortsat lang vej, før Minsk-aftalen er implementeret. Ukraines AA/DCFTA forventes at være i fuld kraft, også med handelsafsnittet, den 1. januar 2016.

I Georgien er der politisk og økonomisk relativt roligt, og landet har gjort betydelige fremskridt i gennemførelsen af AA/DCFTA'en. Dog er det politisk klima allerede nu tilspidset forud for parlamentsvalget i efteråret 2016.

3. Formål og indhold

Der ventes en orienterende drøftelse om udviklingen i EU's østlige Partnerskab med særligt fokus på Ukraine og Georgien i opfølgning på HR/VP Mogherinis besøg i landene.

Drøftelsen leder op til Kommissionens offentliggørelse af reviewet af den Europæiske Nabo-skabspolitik den 18. november samt til forberedelsen af rådsmødet (udenrigsanliggender) og Det Europæiske Råd i december, hvor implementeringen af Minsk-aftalen og sanktionerne mod Rusland ventes på dagsordenen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelsen forventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Et stærkt samarbejde med landene under EU's østlige partnerskab forventes på sigt at have en positiv indvirkning på stabilitet i det europæiske nærrområde samt øgede markedsmuligheder for danske virksomheder gennem forbedrede rammevilkår i partnerlandene og implementering af de ambitiøse associerings- og omfattende frihandelsaftaler med EU.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ventes bred enighed om at fortsætte EU's engagement i forhold til landene i det Østlige Partnerskab.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side støtter man EU's østlige partnerskab, som bidrager til stabilitet, sikkerhed og udvikling i EU's naboømråde mod øst.

I forhold til Ukraine finder regeringen at EU må opretholde presset på Rusland og fortsat støtte op om den ukrainske regerings reformdagsorden.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

5. (Evt.) Libyen

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

Det forventes, at Rådet (udenrigsanliggender) den 16. november 2015 vil drøfte den seneste udvikling i Libyen, herunder særligt status for FN's bestræbelser på at sikre en endelig politisk aftale mellem parterne og etableringen af en national libysk samlingsregering. Desuden forventes en drøftelse af EU's fremadrettede engagement i Libyen.

2. Baggrund

Et langstrakt og kompliceret forhandlingsforløb mellem parterne i Libyen-konflikten, først og fremmest det internationalt anerkendte parlament i Tobruk (House of Representatives) og det islamistisk prægede parlament i Tripoli (General National Congress), kulminerede den 8. oktober 2015, da FN-generalsekretærens særlige repræsentant for Libyen, Bernardino León, præsenterede parterne for en endelig aftaletekst, herunder navnene til topposterne i en national libysk samlingsregering. De nominerede til de seks topposter i samlingsregeringen, det såkaldte "Presidential Council", repræsenterer Libyens tre nøgleregioner Øst (Tobruk), Vest (Tripoli) og Syd og består af en premierminister, tre vicepremierministre samt to yderligere ministre. León havde opnået enighed blandt parternes forhandlingsdelegationer om aftaleteksten og navnene til topposterne, men aftaleteksten kræver begge parlamenters endelige godkendelse.

Det internationale samfund, herunder EU, har budt Leóns udmelding velkommen og kraftigt opfordret parterne til hurtigt at godkende aftalen med henblik på snarlig dannelse af en national samlingsregering og stabilisering af landet. Voldelige ekstremistiske grupper og terrorgrupper såsom ISIL har styrket deres tilstedeværelse i særligt den østlige del af landet. Det øgede sikkerhedsvakuum skaber ligeledes gode betingelser for menneskesmuglere, der benytter Libyen som transitland. Hverken Tobruk- eller Tripoli-parlamentet har endnu stemt om aftalen, og medlemmer fra begge sider har kritiseret aftalens indhold samt forhandlingsprocessen. Særligt teksten om kompositionen af samlingsregeringens Presidential Council har været genstand for kritik fra Tobruk. Leóns bestræbelser på at sikre en endelig politisk aftale fortsætter således.

FN's Sikkerhedsråd godkendte den 30. oktober 2015 udpegelsen af den tyske topdiplomat Martin Kobler som Leóns efterfølger til posten som særlig repræsentant for Libyen. Det er dog fra FN's side endnu ikke meldt ud, hvornår Kobler vil overtage rollen fra León.

EU og Danmark har fra starten aktivt støttet op om FN's bestræbelser på at opnå en politisk løsning på konflikten. EU's udenrigsrepræsentant Mogherini har ved flere lejligheder understreget, at EU står klar til at hjælpe en kommende libysk samlingsregering med politisk og finansiel støtte i form af en pakke på 100 mio. euro. Det er forventningen, at EU-støtten bl.a. vil gå til områder som sikkerhedssektorreform, lokal regeringsførelse, sundhed, migration og grænsesikkerhed. Områderne vil blive defineret i samarbejde med de libyske myndigheder.

Danmark har siden 2011 gennem Freds- og Stabiliseringsfonden og Det Arabiske Initiativ søgt at bidrage til stabilitet og demokratisering i Libyen, men i lyset af den forværrede sikkerhedssituation er størstedelen af projekterne sat i bero.

3. Formål og indhold

Det forventes, at Rådet vil drøfte den seneste udvikling i Libyen samt status for FN's bestræbelser på at sikre en endelig politisk aftale mellem konfliktens parter og etableringen af en national samlingsregering. Desuden forventes en drøftelse af EU's fremadrettede engagement i Libyen og hvordan EU bedst kan støtte en kommende libysk samlingsregering.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelsen af Libyen forventes ikke i sig selv at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Der vil blive taget stilling til eventuelle konsekvenser, såfremt der på et senere tidspunkt måtte blive vedtaget konkrete tiltag.

8. Høring

Ikke relevant.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes fuld opbakning blandt medlemslandene til FN's fortsatte bestræbelser på at sikre en endelig politisk aftale mellem de libyske parter og dannelsen af en national samlingsregering. Der forventes ligeledes enighed om behovet for EU-støtte til en samlingsregering i Libyen med sigte på at bidrage til fred og stabilitet i landet.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter FN's bestræbelser på at opnå en endelig politisk aftale mellem de libyske parter og opfordrer parterne til snarest muligt at godkende aftalen som et vigtigt skridt mod at genoprette fred og stabilitet i Libyen og etablere en national samlingsregering. Regeringen bakker desuden op om et stærkt EU-engagement i Libyen, herunder i form af støtte til en samlingsregering, i samarbejde med relevante internationale og regionale partnere.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg skriftligt den 15. oktober 2015 til orientering.

6. Partnerskabs- og samarbejdsaftale med Kasakhstan

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

Den 23. maj 2011 bemyndigede Rådet Kommissionen til at indlede forhandlinger med republikken Kasakhstan om en udvidet partnerskabs- og samarbejdsaftale som erstatning for den eksisterende aftale fra 1999. Forhandlingerne blev siden afsluttet og aftalen blev paraferet den 20. januar 2015. Den 26. oktober 2015 godkendtes en rådsafgørelse om undertegnelse og midlertidig anvendelse af aftalen. I forbindelse med udenrigsrådsmødet den 16. november 2015 forventes denne aftale underskrevet. Aftalen har til formål at styrke samarbejdet mellem medlemslandene og Kasakhstan yderligere. Aftalen bekræfter, at respekt for demokratiske principper, menneskerettigheder og retsstatsprincipper danner grundlag for begge parters nationale og internationale politikker. Med aftalen bekræfter parterne endvidere deres tilslutning til principperne om fri markedsøkonomi samt fremme af bæredygtig udvikling og økonomisk vækst.

2. Baggrund

Den 23. maj 2011 bemyndigede Rådet Kommissionen til at indlede forhandlinger med republikken Kasakhstan om en udvidet partnerskabs- og samarbejdsaftale. Den nye aftale skulle i givet fald erstatte det hidtidige grundlag for EU's samarbejde med Kasakhstan, nemlig den partnerskabs- og samarbejdsaftale, som trådte i kraft den 1. juli 1999. Forud for beslutningen herom havde EU tilbage i november 2009 på et samarbejdsrådsmøde med Kasakhstan bekræftet, at partnerskabet på baggrund af Kasakhstans øgede politiske og økonomiske betydning havde udviklet sig væsentligt.

Forhandlingerne om aftalen blev afsluttet og aftalen blev paraferet den 20. januar 2015. Det ventes, at aftalen underskrives i forbindelse med udenrigsrådsmødet den 16. november 2015.

3. Formål og indhold

Formålet med den nye aftale er at styrke partnerskabet og samarbejde mellem EU, medlemslandene og Kasakhstan inden for rammerne af deres respektive kompetencer, baseret på deres fælles interesser og uddybningen af deres forbindelser på alle aftalens anvendelsesområder. Dette samarbejde er en proces parterne imellem, der bidrager til fred og stabilitet på internationalt og regionalt plan og til økonomisk udvikling, og som bygger på principper, som parterne også bekræfter via deres internationale forpligtelser, navnlig i FN og OSCE.

Aftalen bekræfter, at respekt for de demokratiske principper og menneskerettighederne som nedfældet i verdenserklæringen om menneskerettighederne, Helsingforslutakten og Parischarteret for et nyt Europa samt andre relevante internationale menneskerettighedsinstrumenter og respekten for retsstatsprincippet danner grundlaget for begge parters nationale og internationale politikker og udgør et væsentligt element i denne aftale. Med aftalen bekræfter parterne endvidere deres tilslutning til principperne om fri markedsøkonomi samt fremme af bæredygtig udvikling og økonomisk vækst. Gennemførelsen af denne aftale baseres på principperne om dialog, gensidig tillid og respekt, ligeværdigt partnerskab, gensidige fordele og fuld respekt for de principper og værdier, der er nedfældet i De Forenede Nationers pagt.

Med aftalen ønsker parterne at intensivere samarbejde om udenrigs- og sikkerhedspolitik, herunder navnlig spørgsmål om konfliktforebyggelse og krisestyring, regional stabilitet, ikke-spredning, nedrustning og våbenkontrol, nuklear sikkerhed samt eksportkontrol med våben og med varer med dobbelt anvendelse op. Aftalen angiver ligeledes, hvorledes man agter at forebygge og bekæmpe terrorisme i fuld overensstemmelse med retsstatsprincippet, folkeretten, de internationale menneskerettighedsstandarder, den humanitære ret og relevante afgørelser fra FN, herunder FN's globale terrorbekæmpelsesstrategi.

Med aftalen bekræfter parterne, at de i deres forbindelser vil efterleve de rettigheder og forpligtelser, der fremgår af WTO-aftalen om tekniske handelshindringer. Det bekræftes endvidere, at man i samhandlen vil søge at fremme handel med og investeringer i miljørigtige varer og tjenesteydelser, klimavenlige produkter og teknologier; anvendelse af garantiordninger for bæredygtighed, herunder fair og etisk handel eller miljø-mærkning samt virksomheders sociale ansvar. Endelig åbner aftalen for bedre vilkår for handel med råstoffer og energi.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet tiltrådte den 22. november 2012 en resolution vedr. forhandling af en ny partnerskabs- og samarbejdsaftale med Kasakhstan. Den 26. oktober 2015 godkendtes en rådsafgørelse om undertegnelse og midlertidig anvendelse af en udvidet samarbejds- og partnerskabsaftale. I forbindelse med udenrigsrådsmødet den 16. november 2015 forventes denne aftale underskrevet. Europaparlamentet skal godkende aftalen inden Rådets efterfølgende egentlige indgåelse.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Forslaget berører ikke dansk ret. Aftalen skal ratificeres af de enkelte medlemslande.

7. Konsekvenser

På kort sigt forventes aftalen ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

På længere sigt forventes et voksende samarbejde med Kasakhstan at kunne medføre øgede markedsmuligheder for danske virksomheder gennem forbedrede rammevilkår i landet. Samtidig er det vurderingen, at et voksende samarbejde mellem EU landene generelt og Kasakhstan vil kunne bidrage til en styrkelse af Kasakhstans efterlevelse af retsstatsprincipper og dermed positivt bidrage til landets demokratiske udvikling.

8. Høring

Aftaleteksten har været sendt i høring til danske ressortministerier.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at EU's øvrige medlemslande underskriver den genforhandlede partnerskabs- og samarbejdsaftale med Kasakhstan.

10. Regeringens generelle holdning

I forhandlingsmandatet anlagde regeringen den holdning, at det i lyset af de udbyggede relationer mellem EU og Kasakhstan var ønskeligt at indgå en ny aftale som afløser for den eksisterende partnerskabs- og samarbejdsaftale. Målet var endvidere, at en ny aftale skulle have øget fokus på demokrati og retsstatsprincipper, respekt for menneskerettigheder og de grundlæggende frihedsprincipper som fælles værdier, hvilket gav mulighed for at udbygge og forbedre rammebetingelserne for samhandel afstemt efter om Kasakhstan er medlem af eller står udenfor WTO ved aftalens indgåelse. Kasakhstan tiltrådte i juli 2015 WTO.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen blev forelagt Folketinges Europaudvalg til orientering den 13. maj 2011.